

การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก*
A STUDY OF THE ADMINISTRATION OF THE STUDENT CARE AND
SUPPORT SYSTEM OF SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLITAN
ADMINISTRATION EASTERN BANGKOK GROUP

กฤษณะ มีสุข¹, อำนวย ทองโปร่ง²
Kitsana Meesook¹, Amnuay Thongprong²
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง^{1,2}
Faculty of Education, Ramkhamhaeng University^{1,2}
Email : 6414470076@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำนวน 354 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparison method)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 4. ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน; โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร; กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

ABSTRACT

The research aimed to study and compare opinions of teachers on the student care and support system of schools under the Bangkok Metropolitan Administration Eastern Bangkok Group classified by level of education work experience and school size The sample group was teachers from schools under the Bangkok Metropolitan Administration Eastern Bangkok Group. The sample group was teachers from schools under the Bangkok Metropolitan Administration. The group of 354 people in Eastern Bangkok. The research tool was a questionnaire. The statistics used to analyze the data were percentage, frequency, mean, standard deviation. t-test, one-way ANOVA, and Scheffe's post hoc comparison method.

The research results were found that 1. Teacher's opinions on the student care and support system of the schools under Bangkok Eastern Bangkok Group Overall and each aspect were performed at a high level. 2. The comparison of teacher's opinions with different level of education where not significant differences except the knowing students were significant difference at the .05 level. 3. The comparison of teacher's opinions with different working experience were not significant differences. 4. The comparison of teacher's opinions with different size schools were significant differences at the .05 level.

Keywords : Student care and support system; School under Bangkok Metropolitan Administration; Eastern Bangkok Group

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมในการดำเนินชีวิตสามารถ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 22 แนวการจัดการศึกษาให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน ทุกคนโดยยึดหลักว่า ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ รวมทั้งมาตรา 23 (5) ในการจัดการศึกษา ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความ เหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการคือเรื่องความรู้และทักษะ ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข การจัดกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิด เป็น ทำเป็นรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อการ พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ นอกจากนี้จะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนแล้ว การป้องกันและช่วยเหลือในการแก้ไข

ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนก็นับว่าเป็นเรื่องสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 มีแนวคิดหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน(Education for All) เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนทุกคนทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัย วัยเรียนวัยทำงาน และผู้สูงวัยมีโอกาสในการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้แต่ละบุคคลได้พัฒนาตามความพร้อม และความสามารถให้บรรลุขีดสูงสุด มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม รวมทั้งมีสมรรถนะในการทำงานเพื่อการประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อันจะนำไปพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติจึงต้องกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมโดยไม่ปล่อยปะละเลยหรือทิ้งใครไว้ข้างหลัง (No One Left Behind) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสำคัญเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต (เพลินพิศ สิงค์คำ, 2560, หน้า 18) และหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2559) ได้อธิบายกระบวนการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต้องมียุทธศาสตร์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไข ปัญหา และการส่งต่อ

สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร ที่รับผิดชอบในการจัดการขั้นพื้นฐานจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนเรียนร่วม (เด็กพิเศษ) มีโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร 437 โรงเรียน แบ่งโรงเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้ กลุ่มกรุงเทพเหนือ กลุ่มกรุงเทพตะวันออก กลุ่มกรุงเทพมหานครเหนือ และกลุ่มกรุงเทพมหานครใต้ ที่มีทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยให้ความสำคัญทั้งด้านวิชาการและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถสำเร็จการศึกษาและมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยได้จัดทำมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเสริมสร้าง และพัฒนาความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน (Road Map) ซึ่งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร จัดให้มีมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อใช้เป็นกรอบในการส่งเสริมกำกับดูแลตรวจสอบและประเมินผลและการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ทันต่อสภาพการณ์ปัจจุบันและสนองตอบนโยบายของรัฐบาลและมุ่งให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดกรุงเทพมหานครสามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีแนวทางในการพัฒนาคุณภาพที่ชัดเจน ซึ่งผลการดำเนินงานสุขภาวะทางใจของโรงเรียนในเขตกรุงเทพในปี 2565 พบว่า ผลการดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสำนักงานเขตหนองจอก (อ้างอิงฝ่ายการศึกษา สำนักงานเขตหนองจอก เช่น การรายงานผลการดำเนินงานสุขภาวะทางใจของนักเรียน ปี พ.ศ 2565) ตามโครงการสุขภาวะทางใจของนักเรียนในด้านการประเมินผล 4 ด้านประกอบด้วย 1. ด้านพฤติกรรม อารมณ์ 2. ด้านความประพฤติ 3. พฤติกรรมไม่อยู่นิ่งสมาธิสั้น และ 4. การสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน

จากผลการประเมินสุขภาวะทางใจของนักเรียน พบว่าอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเสี่ยงและมีปัญหาในหลายด้านๆ มีนักเรียนจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบโดยตรงและทางอ้อม จากปัญหาดังกล่าว และจากการสำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคลและการเยี่ยมบ้านนักเรียน ยังพบว่ายังมีข้อมูลปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาครอบครัว บิดามารดาหย่าร้าง แยกกันอยู่ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ บิดามารดาอยู่ต่างจังหวัด

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

3. สมมติฐานของการวิจัย

ครูที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 ผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำผลการวิจัยไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 ผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอื่น เพื่อให้การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีคุณภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้การในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ปีการศึกษา 2565 จำนวน 131 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 4,348 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 354 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Scale) มีจำนวน 52 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.989 การรวบรวมข้อมูล 1) ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหงถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย 2) ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 354 คน โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ได้ข้อมูลกลับมา 321 คน คิดเป็นร้อยละ 90.68 3) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ดำเนินการดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะตรวจสอบเป็นรายการ (Checklist) วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ (percentage) และการแจกแจงความถี่ (frequency) 2) วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโดยการ หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) 4) วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดโรงเรียน ด้วยการทดสอบเอฟ (F test) โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการเปรียบเทียบรายตามวิธีของเซฟเฟ (Scheffe's post hoc comparison method)

6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของครู		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.33	.577	มาก
2. ด้านคัดกรองนักเรียน	4.18	.631	มาก
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.40	.582	มาก
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน	4.40	.545	มาก
5. ด้านการส่งต่อ	4.30	.601	มาก
รวม	4.32	.529	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับ 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ด้านการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล

6.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก พบว่า

6.2.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2.2 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออกแตกต่างกันในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

6.2.3 ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 ความคิดเห็นของครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนตระหนักและเห็นความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน โดยมีการตั้งคณะกรรมการดำเนินการชัดเจน มีครูประจำชั้นให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีการจัดการประชุมผู้ปกครอง จัดเก็บข้อมูลนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน และมีการคัดกรองนักเรียนโดยใช้แบบประเมิน SDQ เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนเป็น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ไม่ว่าจะเป็นการจัดค่ายวิชาการ การจัดค่ายพัฒนาผู้เรียน มีการเรียนชมรม มีการเรียนการสอนแนะแนว และยังมี การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขนักเรียน มีการดำเนินการช่วยเหลือดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด และมีการรายงานให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบอย่างต่อเนื่อง เมื่อพบนักเรียนที่มีปัญหาที่ครูประจำชั้นไม่สามารถแก้ปัญหาได้ จะมีการส่งต่อนักเรียนไปให้กับผู้เชี่ยวชาญด้านนั้นๆ แก้ไขปัญหาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561) ที่ศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญเนตร มูลทองจาด (2564) ที่ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

7.1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูจัดทำข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยการเยี่ยมบ้านนักเรียน และผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริม ติดตามคุณภาพในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลรวมทั้งการประเมินคุณภาพอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์ฉาย ไทยรัตน์ (2561) ที่ศึกษาการบริหารและการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของนักเรียนโรงเรียนเชียงรายวิทยาคม อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย พบว่า โดยภาพรวมด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นูรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรี สังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมาก

7.1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารให้ครูมีการจัดกลุ่มเพื่อหาวิธีการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง พิจารณาในด้านความสามารถ ด้านสุขภาพและด้านครอบครัวและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด ยึดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ พรศักดิ์ ผกากรอง (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ด้านการคัดกรองโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชพล เทียงดี (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่าด้านการคัดกรองนักเรียนโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

7.1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาักเรียน พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารจัดให้มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคน เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมโฮมรูม และการจัดประชุมผู้ปกครองในชั้นเรียน เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี เตยอ่อน (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว(สาครกิจโกศล) พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนาักเรียนโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัทสร สุริยะ(2562) ได้ทำการวิจัยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนาักเรียนโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

7.1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารจัดให้มีการจัดกิจกรรมให้คำปรึกษากับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมซ่อมเสริม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรมาภรณ์ สนธิ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิชากรณ์ เหล่าเขตกิจ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือักเรียน โรงเรียนบ้านบึงหล่ม อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

7.1.5 ด้านการส่งต่อ พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารจัดการให้มีการช่วยเหลือักเรียนในกรณีที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือโดยส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุจิวัฒน์ วิระคำ(2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 พบว่า ด้านการส่งต่อโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรดา มลิตา (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า ด้านการส่งต่อโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

7.2 จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูทุกคนมีความพึงพอใจและให้ความสำคัญต่องานระบบดูแลช่วยเหลือักเรียน มีการประสานงานที่ดีระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อดูแลช่วยเหลือักเรียนให้มีความรู้ มีทักษะ และมีความสุขในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติสร แยมคุณชาวี (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง

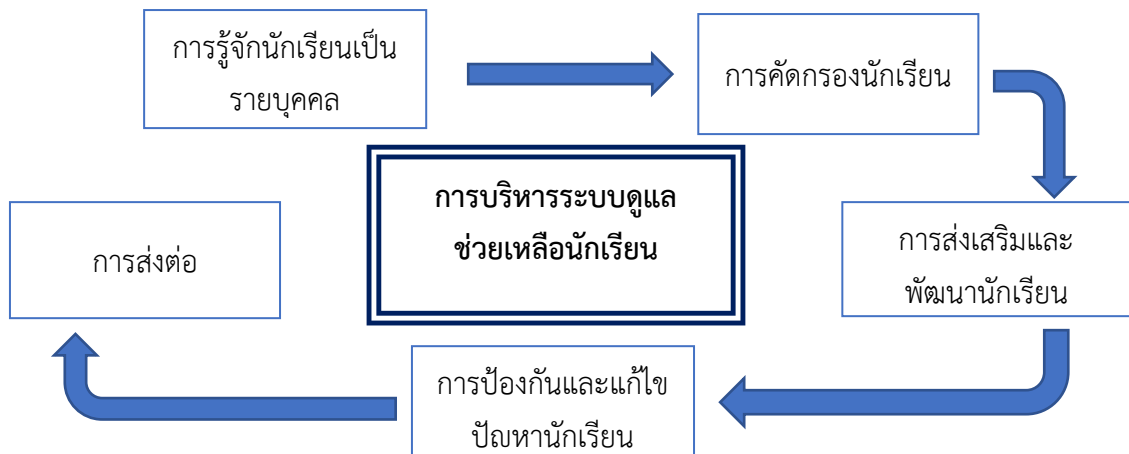
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 11 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรศักดิ์ ผกากรอง (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

7.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออกในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการประสานงานให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นครูประจำชั้นครูพิเศษ ในด้านของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมพัฒนานักเรียน รวมไปถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน จนไปถึงการส่งต่อนักเรียนให้กับผู้เชี่ยวชาญต่อไป ซึ่งคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญเนตร มุลทองจาด (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นูรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

7.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ขนาดของโรงเรียนที่ต่างกันมีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาต่างกัน โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนครู และนักเรียนจำนวนมากจึงทำให้การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบ และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรธนา โฉมฉิน (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชพล เทียงดี (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด และการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออกสรุปได้ ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

9.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเพื่อให้ครูและบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

9.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรขอร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

9.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

9.2.1 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ชัดเจน โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีการจัดอบรมให้กับบุคลากรใหม่เพื่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นแนวทางเดียวกัน

9.2.2 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออกเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา มีการออกแบบเครื่องมือคัดกรองนักเรียน และควรสร้างความเข้าใจกับครูและบุคลากรในโรงเรียน

9.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

9.3.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

9.3.2 ควรศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

9.3.3 ควรศึกษาปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก

10. บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2554). **คู่มือครูที่ปรึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. กรุงเทพฯ : ยูเร็นส์อิมเมจกรุ๊ป.
- ขวัญเนตร มูลทองจาด. (2564). **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน วัดอุดมรังสี**. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์. (2564). **การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอสายบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3**. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- พรศักดิ์ ผกากรอง. (2562). **การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี**. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- เพลินพิศ สิงห์คำ. (2560). **การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28**. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัชพล เทียงดี. (2563). **การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏ รำไพพรรณี.
- วรรณ โฉมฉิน. (2562). **การประเมินความต้องการจำเป็นของการดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579**. กรุงเทพฯ : สกศ.
- หน่วยศึกษานิเทศ์ สำนักงานการศึกษา. (2559). **คู่มือแนวทางการสร้างระบบดูแลสุขภาวะทางใจของ นักเรียนและครู**. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อดิศร แย่งคุณเสาร์. (2559). **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11**. การศึกษาอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.